

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

118. PLENĀRĀ SESIJA 2016. GADA 15.-16. JŪNIJĀ

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Tērauda rūpniecība: kā saglabāt ilgtspējīgu nodarbinātību un izaugsmi Eiropā”

(2017/C 017/04)

Ziņotāja:	Isolde RIES (DE/PSE), Zāras landtāga priekšsēdētāja pirmā vietniece
Atsauces dokuments:	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Tērauda rūpniecība: kā saglabāt ilgtspējīgu nodarbinātību un izaugsmi Eiropā”
	COM(2016) 155 final

VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Eiropas Savienības tērauda nozares nozīme un vispārējie nosacījumi

1. uzsver, ka ES tērauda nozarei ir bijusi un ir liela nozīme Eiropas integrācijas procesā un ka tā ir viens no svarīgajiem pamatiem labklājībai, pievienotajai vērtībai, ieguldījumiem un nodarbinātībai Eiropā. Ar 330 000 nodarbinātajiem un 500 ražošanas vietām 23 dalībvalstīs šī nozare Eiropas Savienībai ir stratēģiski nozīmīga. 2014. gadā šī rūpniecības nozare saražoja apmēram 169 miljonus tonnu tērauda jeb 10 % no pasaules tērauda produkcijas un veidoja kopējo apgrozījumu EUR 166 miljardu apmērā, kas atbilst 1,3 % no ES iekšzemes kopprodukta;
2. norāda, ka, neraugoties uz ražošanas un darbvieta samazināšanos pēdējās desmitgadēs, tērauda rūpniecība joprojām ir būtisks faktors Eiropas reindustrializācijas procesā. Komisijas 2014. gada 22. janvāra paziņojumā “Eiropas rūpniecības atdzimšana” noteiktais mērķis – līdz 2020. gadam rūpniecības nozares daļu iekšzemes kopproduktā palielināt līdz 20 % – ir sasniedzams tikai tad, ja tērauda rūpniecība ir konkurētspējīga;
3. norāda, ka tērauda rūpniecībai ir intensīva savstarpējā ekonomiskā saikne ar augšupējām un pakārtotajām nozarēm. Kopā ar izejvielu piegādātājiem, piemēram, kalnrūpniecību, enerģētiku, transporta nozari un pakalpojumu nozares uzņēmumiem, kā arī pircējiem, piemēram, metālrūpniecību, transportlīdzekļu rūpniecību un būvniecības nozari, tērauda rūpniecība veido tālejošus pievienotās vērtības tīklus un kopas;
4. īpaši uzsver, ka tērauda rūpniecības turpmākā attīstība tieši un netieši ietekmēs reģionālo un vietējo attīstību un ka konkurētspējīga un ilgtspējīga tērauda rūpniecība turklāt ir priekšnosacījums ekonomikas atveseļošanās un izaugsmes procesiem daudzos Eiropas reģionos; norāda, ka tērauda ražošanas nozare ir arī svarīgs netiešās nodarbinātības avots, jo tai ir nozīmīga loma daudzu citu rūpniecības nozaru darbībā;
5. norāda uz faktu, ka Eiropas tērauda rūpniecība ir neatņemama starptautisku izejvielu, iepirkumu un noieta tirgu daļa un šajā ziņā tā ir atkarīga no godīgiem konkurences apstākļiem;
6. uzsver, ka tērauda rūpniecības uzņēmumi paši par sevi ir energoietilpīgi un ka enerģijas izmaksas veido aptuveni 40 % no darbības izmaksām. Tāpēc šai rūpniecības nozarei noteikti nepieciešama lēta un droša energoapgāde;

7. uzsver tērauda rūpniecības devumu enerģētikas pārkārtošanas un klimata aizsardzības izvēšanā. Piemēram, vējturbīnu un īpaši efektīvu spēkstaciju būvniecībā un elektrotransportlīdzekļu ražošanā nevar iztikt bez novatoriskiem tērauda izstrādājumiem. Lai gan tērauda ražošana ir ievērojams CO₂ emisiju avots, inovatīvi tērauda izstrādājumi ļauj ietaupīt sešas reizes lielāku CO₂ emisijas apjomu nekā tas emisijas apjoms, kas rodas to ražošanā;
8. atgādina, ka tērauda rūpniecībai ir stratēģiska nozīme dzelzceļa infrastruktūru izveidē visā Eiropas kontinentā, un nozīmīgs ir arī tās ieguldījums vietējo dzelzceļa transporta tīklu izveidē, kas var būtiski atstālogot autotransportu, jo īpaši domājot par dzīves un vides kvalitātes uzlabošanu lielās teritorijās;
9. uzsver, ka Eiropā esošajiem tērauda ražotājiem ražošana jāveic iespējami rentablāk un resursu izmantošanas ziņā efektīvāk un ar nepārtrauktiem ieguldījumiem jānodrošina tās atbilstība jaunākajam tehnikas līmenim. Ilglaicīga konkurētspēja ir atkarīga arī no to spējas izstrādāt revolucionāras tehnoloģijas tādās jomās kā, piemēram, energoefektivitāte. Taču vienlīdz svarīgi ir, lai ES un tās dalībvalstis, pieņemot lēmumus, vienmēr ņemtu vērā ietekmi uz tērauda rūpniecības konkurētspēju attiecīgās valsts un starptautiskā mērogā un ilgtermiņa ekonomisko ietekmi;
10. konstatē, ka tērauda rūpniecībai, lai nodrošinātu tālāku pastāvēšanu, ir jāturpina pierādīt, ka tā ar inovācijām un nekaitīgumu videi ir gatava risināt nākotnes problēmas. Tas, piemēram, ietver aktīvu devumu vides un klimata aizsardzībā, kā arī vides un klimata aizsardzības politikas tehnisko standartu konsekventu ievērošanu kapitālieguldījumu atjaunošanas gadījumā;
11. uzsver Eiropas tērauda rūpniecības augstos sociālos standartus un tās centienus aizsargāt klimatu un vidi;
12. konstatē, ka, pārstrādājot tēraudu, tiek ietaupītas izejvielas un enerģija, samazinātas siltumnīcefekta gāzu emisijas un stiprināta aprites ekonomika. Īpaši jāuzsver, ka tērauds kā materiāls ir simtprocentīgi pārstrādājams. Ņemot vērā mērķi izveidot konkurētspējīgu un ilgtspējīgu aprites ekonomiku, kā arī faktu, ka Eiropas Savienībai ir pozitīva metāllūžņu tirdzniecības bilance, būtu jāturpina attīstīt tērauda atkārtotu izmantošanu un pārstrādi. Turklāt jaunu tērauda šķirņu, ferosakausējumu, liešanas un ražošanas metožu izstrādāšanai ir ievērojams tirgus potenciāls;
13. uzsver, ka Eiropas tērauda rūpniecība ar modernākajām tehnoloģijām un augsti kvalificētiem speciālistiem rada izcilus sasniegumus tērauda jomā un vienlaikus īpašu uzmanību velta pētniecībai un produktu izstrādei, kas orientēta uz klientu prasībām. Novatorisku un kvalitatīvu augstvērtīgu produktu izstrāde sekmē uzņēmumu konkurētspējas nodrošināšanu un uzlabošanu;
14. apliecina, ka modernā tērauda ražošana lielā mērā ir atkarīga no augsti kvalificēta darbaspēka, kurš spēj rast progresīvus risinājumus, un no pastāvīgas šī darbaspēka profesionālās izaugsmes; norāda, ka "Jaunu prasmju programma" nodrošinās pastāvīgus ieguldījumus cilvēkresursos, tostarp pārkvalificēšanās un kvalifikācijas paaugstināšanas politikā. Tā labvēlīgi ietekmēs daudzas tautsaimniecības nozares, tostarp tērauda rūpniecību;
15. atbalsta Eiropas tērauda nozarē notiekošos centienus nodrošināt lielāku iespēju vienlīdzību visiem darbiniekiem. Piemēram, pēdējo 10 gadu laikā tērauda nozarē ir palielinājies sieviešu īpatsvars, un tagad atkarībā no attiecīgā amata un ES dalībvalsts tas ir starp 6 % un 25 %. Tērauda nozares uzņēmumi pēdējo divu gadu laikā dažādās dalībvalstīs ir sākuši arī virkni iniciatīvu, lai tērauda nozarei piesaistītu sievietes;
16. atzīmē, ka tērauda rūpniecībai ES ir vadošā pozīcija attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību un tā nodrošina pasaulē augstākos standartus rūpnieciskajai higiēnai darba vietā. ES līmenī tiek plaši diskutēts par paraugprakses apmaiņu attiecībā uz veselības aizsardzību un drošību darba vietā. Turklāt ES tērauda rūpniecība iesaistās intensīvā sociālajā dialogā ES līmenī;
17. uzsver, ka izglītībā un arodmācībā, it īpaši mācekļu apmācībā, pastiprināti jāpievēršas digitālajām prasmēm un tehnoloģijām; uzsver, ka ražošanas procesu digitalizācijas apstākļos pieaug uzdevumu sarežģītība un nodarbinātajiem ir vajadzīga labāka kvalifikācija⁽¹⁾;

(¹) CDR 1319/2014 "Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES kvalitātes sistēma pārmaiņu un pārstrukturēšanās prognozēšanai".

18. uzsver: tā kā ražošanas procesi tiek digitalizēti, pieaug uzdevumu sarežģītība un no nodarbinātajiem tiek prasītas labākas abstraktās domāšanas un problēmu risināšanas spējas. Turklāt darbiniekiem pašiem jābūt atbildīgiem par sava darba organizēšanu, un viņiem jāpiemīt augstam kompetences līmenim starpdisciplinārā un pašregulētā darbībā, kā arī komunikācijā;

19. norāda, ka jaudas pārpalikums visā pasaulē, zemu cenu fāzes, augstas enerģijas cenas, kā arī nodevas un maksājumi par enerģijas nesējiem, gaidāmā ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas reforma, kā arī konkurenci kropļojošs dempings, ko īsteno ārpus ES esoši tērauda ražotāji, rada ievērojamu slogu Eiropai kā tērauda rūpniecības vietai. Neapstrādāta tērauda ražošana un Eiropas tērauda nozares daļas pasaules tirgū samazinās, kā rezultātā tiek īstenoti pielāgošanās procesi, kas ietekmē uzņēmumu darbību un nodarbinātību;

20. ar bažām vēro dzelzs un tērauda ražošanas uzņēmumu slēgšanas vai jaudas samazināšanas postošo sociālo un saimniecisko ietekmi uz vietējām un reģionālajām kopienām un norāda, ka vajadzīgi pasākumi minēto kopienu atjaunošanas un izaugsmes atbalstam;

21. piekrīt, ka ES stratēģija tērauda rūpniecības turpmākai attīstībai ir lietderīga un mērķtiecīga. Šai ziņā ir būtiski reģionālās un vietējās pašvaldības iesaistīt saskaņošanas un lēmumu pieņemšanas procesos un ņemt vērā tā brīža vietējos apstākļus un uzņēmumu specializāciju;

22. atbalsta tādu ES rūpniecības politiku, kas būtu virzīta uz tērauda rūpniecības konkurētspējas un konkurencei atbilstošu pamatnosacījumu saglabāšanu un kas dotu iespēju saglabāt esošos tērauda rūpniecības uzņēmumus un darbvietas un tos nākotnē paplašināt;

23. līdzīgi kā Komisija savā Enerģētikas ceļvedī 2050. gadam, uzskata, ka enerģētikas nozares radīto CO₂ emisiju samazināšana un scenārijs, kurā liela daļa enerģijas nāk no atjaunojamiem avotiem, ilgtermiņā izmaksu ziņā būs izdevīgāks nekā līdzšinējās politikas turpināšana, un ka kodolenerģijas, kā arī no fosilā kurināmā iegūtās enerģijas izmaksas ar laiku, iespējams, turpinās augt, savukārt no atjaunojamiem enerģijas avotiem iegūtās enerģijas izmaksas varētu pazemināties; šajā saistībā atzīst dalībvalstu centienus paredzēt pienācīgu kompensāciju par nesamērīgi lielu finansiālu slogu, kas starptautiskai konkurencei pakļautajai tērauda rūpniecībai rodas atjaunojamo energoresursu attīstīšanas gaitā; tomēr mudina Eiropas līmenī nodrošināt, lai nacionālie kompensācijas mehānismi, it īpaši valsts atbalsta jomā, neizraisītu konkurences kropļojumus ES vienotajā tirgū;

24. norāda: pirms tiek veikti pārstrukturēšanas pasākumi, jāpalīdz no tērauda rūpniecības lielā mērā atkarīgām pašvaldībām paplašināt savas tautsaimniecības daudzveidību; vietējās tautsaimniecības struktūras dažādošanā it īpaši būtu jātiecas radīt sinerģiju starp ilgtspējīgu rūpniecību un pakalpojumiem, un to varētu veicināt arī ar nodokļu stimuliem;

ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas reforma

25. atzinīgi vērtē to, ka Eiropadome savos 2014. gada 23. un 24. oktobra secinājumos cenšas panākt līdzsvaru starp mērķiem, no vienas puses, samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un, no otras puses, nodrošināt Eiropas rūpniecības konkurētspēju;

26. tomēr norāda, ka Eiropadome nolēma koeficientu maksimālo pieļaujamo emisiju robežvērtību samazināšanai palielināt no 1,74 % 3. tirdzniecības periodā 2013.–2020. gadā līdz 2,20 % 4. tirdzniecības periodā 2021.–2030. gadā, kas, neskatoties uz to, ka turpinās uz kritērijiem pamatota emisijas kvotu bezmaksas piešķiršana, varētu izraisīt būtisku kvotu nepietiekamību un tādējādi radīt papildu slogu tērauda nozarei, kāds nav konkurentiem valstīs bez emisiju tirdzniecības;

27. uzskata, ka ir būtiski izveidot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu globālā līmenī, lai nodrošinātu Eiropas uzņēmumu konkurētspēju un izvairītos no oglekļa emisiju pārvirzes, novēršot izolāmo kvotu turpmāku pieaugumu. Papildu garantijas varētu būt saskaņoti netiešo izmaksu (piemēram, elektroenerģijas izmaksu) kompensācijas mehānismi vai kritēriji, kuru pamatā ir precīzi un atjaunināti dati;

28. šajā saistībā norāda, ka čuguna kritēriji kvotu piešķiršanai tērauda rūpniecībā jau 3. tirdzniecības periodā 2013.–2020. gadā ir aptuveni 10 % zem fiziski un tehniski iespējamā. Arī plāvas kritērijs nav lietpratīgi noteikts, jo tas ietver arī granulu ražošanas iekārtas; sadale jāveic, pamatojoties uz pašreizējo stāvokli un pilnībā ņemot vērā elektrības ražošanu no domnu gāzēm, kas rodas tērauda nozarē, un šī sadale attiecīgi jāpielāgo tehniskajam progresam. Vienlaikus kvotas ir jāpiešķir dinamiski visā ražošanas ciklā;

29. atzinīgi vērtē to, ka Komisija savlaicīgi pirms Eiropas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas 4. tirdzniecības perioda sākuma ir iesniegusi priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos;

30. šajā saistībā cer, ka visiem iesaistītajiem savlaicīgi tiks radīta skaidrība par turpmākajiem ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas pamatnosacījumiem;

31. vienlaikus uzskata, ka ir nepieciešama intensīva saskaņošana un diskusijas ar visām ieinteresētajām personām par ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas reformu;

32. tomēr ar bažām konstatē, ka Komisijas iesniegtajā direktīvas priekšlikumā nav pietiekami ņemta vērā Eiropadomes vēlme nodrošināt rūpniecības starptautisko konkurētspēju, jo tieši Eiropas tērauda rūpniecībai būs gaidāms būtisks un pastāvēšanu apdraudošs izmaksu slogs;

33. tāpēc aicina direktīvas priekšlikumu tālākajā likumdošanas procedūrā būtiski pārstrādāt un šajā saistībā – saglabājot ES emisijas kvotu tirdzniecības efektivitāti, kā arī samērīgi sadalot slogu starp visām ekonomikas jomām – iekļaut īpaši šādus nosacījumus:

- principiāli atteikties no papildu sloga uzlikšanas efektīvākajām rūpnīcām,
- paredzēt turpmākus stimulus tehniskajai attīstībai un ietekmes uz vidi samazināšanai, izmantojot reālus, kā arī tehniski un ekonomiski sasniedzamus kritērijus, kas pamatoti uz 10 % efektīvākajām rūpnīcām,
- nosakot kritērijus, pilnībā ņemt vērā emisijas, kas rodas, ražojot elektrību no domnas gāzēm,
- neveikt kritēriju standarta samazināšanu un atteikties no korekcijas koeficienta,
- nepasliktināt elektrības cenas kompensāciju energoietilpīgām nozarēm un iespēju kompensēt visas netiešās izmaksas, turklāt ES līmenī būtu jānosaka vismaz atsauces kritēriji, lai nepieļautu konkurences izkropļojumus ES vienotajā tirgū,
- energoietilpīgās rūpniecības izejvielu iekļaušana regulējumā, lai izvairītos no pārceļšanas uz ārvalstīm,
- iedalītā daudzuma pielāgošana mainīgiem ražošanas līmeņiem;

34. uzskata, ka uz elektrības cenu pārnesto siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksu pilnīgs izlīdzinājums ir būtisks, lai pretotos iespējamai CO₂ emisiju pārvirzei. Tā kā līdz šim dalībvalstis ir varējušas izvēlēties dažādas metodes šā izlīdzinājuma panākšanai, nav izslēgti konkurences kropļojumi. Tāpēc Eiropas Komisijai būtu jāapdomā, vai izlīdzinājums turpmāk būtu jānosaka vai arī jāpiespē ES līmenī;

35. īpaši atzinīgi vērtē to, ka starptautiskā kopiena klimata aizsardzības konferences ietvaros Parīzē pirmoreiz starptautiskajās tiesībās saistoši ir apliecinājuši mērķi samazināt globālo sasilšanu līdz 2 °C un īstenot nopietnus centienus, lai globālo temperatūras paaugstināšanos samazinātu līdz 1,5 °C. Galvenā doma, ka gadsimta otrajā pusē jānosiež starptautiska siltumnīcefekta gāzes neitralitāte, vēl ir jākonkretizē attiecībā uz to, kāda būs ietekme uz ražojošās nozares attīstību. Saglabātā iespēja attīstīt un vienoties par tirgus mehānismiem starptautiskai un rentabli emisiju tirdzniecībai sniedz iespēju samazināt vai novērst klimata aizsardzības pasākumu radītus konkurences izkropļojumus;

ES ārējā tirdzniecība

36. atzīst, ka vienlīdzīgu konkurences nosacījumu trūkums, negodīga ārpus ES esošu uzņēmumu ārējās tirdzniecības prakse, kā arī negodīga valstu ārējās tirdzniecības politika nopietni apdraud Eiropas tērauda rūpniecību;

37. tādēļ uzskata, ka ES ārējās tirdzniecības politika, tostarp tirdzniecības aizsardzības instrumenti, ir obligāti līdzekļi, ar kuriem nodrošināt Eiropas tērauda rūpniecības starptautisku konkurētspēju, un atbalsta Parlamenta aicinājumu par ES tirdzniecības aizsardzības instrumentu vispārēju reformu, lai no ES sistēmas izslēgtu t.s. "PTO+ elementus" un jo īpaši garantētu ES rūpniecībai vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar Ķīnu ⁽²⁾;

38. ar bažām konstatē, ka pašlaik pasaules tērauda rūpniecībā konstatēts 452 miljonu tonnu jaudas pārpalikums un ka tieši Ķīnas tērauda rūpniecības jaudas pārpalikums bieži izraisa importu ES par dempinga cenām, kas, ja nav efektīvu ES tirdzniecības politikas pretpasākumu, tieši vai netieši apdraud visas Eiropas tērauda rūpniecības pastāvēšanu, kā arī daudzas darbavietas;

39. aicina izveidot mehānismu, kas varētu darboties trešās valstīs ar mērķi uzraudzīt veidu, kā darbojas otrreizējo izejvielu (metāllūžņu) apstrādes iekārtas galamērķa valstīs, lai novērstu eksportu uz tām trešām valstīm, kuras neapsaimnieko atkritumus videi nekaitīgā veidā;

40. aicina ES iestādes atļaut Komisijai lietot nestandarta metodoloģiju antidempinga un antisubsidēšanas izmeklēšanā attiecībā uz Ķīnas importu saskaņā ar Ķīnas pievienošanās PTO protokola 15. iedaļu, kamēr Ķīna neizpilda visus piecus ES kritērijus, kas nepieciešami tirgus ekonomikas statusa atzīšanai. Komiteja ar bažām norāda, ka līdz ar iespējamo tirgus ekonomikas statusa piešķiršanu Ķīnas Tautas Republikai 2016. gada decembrī gandrīz nebūtu iespējami efektīvi antidempinga pasākumi, jo tad mainītos dempinga starpības aprēķināšanas metodika. Vienlaikus uzsver, ka nav prasības, lai PTO dalībvalstis automātiski piešķirtu Ķīnai TES 2016. gadā;

41. šajā saistībā atgādina, ka Ķīna pašlaik atbilst tikai vienam no pieciem ES kritērijiem tirgus ekonomikas statusa atzīšanai. Pie tehniskajiem kritērijiem pieskaitāmi uzņēmumu lēmumi, kas tiek pieņemti, reaģējot uz tirgus apstākļiem, uzņēmumu grāmatvedības atbilstība starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, tas, ka nav ievērojama izkropļojumu attiecībā uz uzņēmumu ražošanas izmaksām un finanšu situāciju, kuri izrietētu no agrākās sistēmas bez tirgus ekonomikas, tiesību akti par bankrotu un īpašuma tiesībām, kas garantē juridisku noteiktību un stabilitāti, kā arī valūtas konvertēšana atbilstīgi valūtas kursam tirgū;

42. tādēļ aicina Komisiju tās pētījumā par ekonomiskajām un sociālajām sekām, kas radīsies, piešķirot Ķīnai tirgus ekonomikas statusu, nogaidīt ietekmēto ekonomikas nozaru atzinumus un censties panākt ciešu saskaņošanu ar citām svarīgām PTO dalībvalstīm, piemēram, ASV, pirms pieņemt lēmumu par tirgus ekonomikas statusu;

43. gadījumā, ja Ķīnai tiks piešķirts tirgus ekonomikas statuss, aicina radīt līdzvērtīgus un efektīvus instrumentus godīgas tirdzniecības aizsargāšanai. Šajā sakarā būtu arī jāapsver iespēja turpmāk ES antidempinga pamatregulā vairs konkrēti nenorādīt ārpus tirgus ekonomikas valstis, bet gan paredzēt šai regulā vispārēju regulējumu attiecībā uz ārpus tirgus ekonomikas valstīm. Analogās valsts metodoloģiju tādējādi varētu aizstāt ar citu metodoloģiju, tomēr tirgus ekonomikas esamības pierādīšanas pienākums arī turpmāk būtu jāatstāj ārpus tirgus ekonomikas valstīm;

44. gadījumā, ja Ķīnai tiks piešķirts tirgus ekonomikas statuss, aicina radīt līdzvērtīgus un efektīvus instrumentus godīgas tirdzniecības aizsargāšanai;

45. atzinīgi vērtē to, ka Komisija 2016. gada februārī ir noteikusi pagaidu antidempinga maksājumus auksti velmēta sloksņu tērauda importam no Krievijas un Ķīnas;

⁽²⁾ Sk. Eiropas Parlamenta 2016. gada 12. maija rezolūciju "Ķīnas kā tirgus ekonomikas statuss" (2016/2667 (RSP)).

46. tomēr pauž nožēlu, ka Komisija Ķīnas tērauda izstrādājumu gadījumā arī piemēro “mazākā maksājuma noteikumu” un tādējādi ir uzlikusi pagaidu antidempinga maksājumus, kas ir mazāki par aprēķinātajām dempinga starpībām;
47. uzskata, ka, piemērojot šo noteikumu, tiek nodrošināta pārāk maza aizsardzība Eiropas tērauda rūpniecības konkurētspējai;
48. atgādina, ka PTO nosacījumos nav paredzēts šāds noteikums un citos reģionos, piemēram, ASV, tas arī netiek praktizēts;
49. tādēļ uzskata, ka ir svarīgi tirdzniecības aizsardzības instrumentu reformas gaitā atcelt “mazākā maksājuma noteikumu”, it īpaši jaudas pārpalikuma gadījumā;
50. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija, kā paziņots rīcības plānā, 2016. gada 28. aprīlī ir nolēmusi no jauna ieviest iepriekšējās uzraudzības sistēmu attiecībā uz tādu tērauda produktu importu Eiropas Savienībā, kuriem ir vajadzīga importa licence tērauda produktu importam Eiropas Savienībā, lai paredzētu īstermiņa tirgus attīstības tendences un palīdzētu Komisijai pienācīgi vērsties pret negodīgu importu, ar iespēju ierosināt lietas gadījumos, kad importa tendences draud radīt kaitējumu ES ražotājiem;
51. atzinīgi vērtē Komisijas centienus, izmantojot jau spēkā esošos ES tērauda izstrādājumu tirdzniecības aizsardzības instrumentus, palīdzēt īstenot noteikumus par godīgu starptautisku konkurenci un tādējādi sniegt ieguldījumu Eiropas tērauda rūpniecības konkurētspējas nodrošināšanai;
52. tomēr vienlaikus uzskata, ka ES antidempinga procedūras, īpaši salīdzinājumā ar procedūrām PTO dalībvalstīs, aizņem pārāk ilgu laiku un tādējādi cieš Eiropas tērauda rūpniecības konkurētspējas aizsardzības efektivitāte;
53. tāpēc prasa apsvērt iespēju ES tirdzniecības aizsardzības instrumentu reformas ietvaros pievērsties arī ES antidempinga procesu paātrināšanai;
54. atbalsta Komisijas centienus sarunu un pārrunu ceļā starptautiskajā līmenī virzīt jautājumu par visā pasaulē vienādiem konkurences nosacījumiem;
55. sagaida, ka Padome iekļaus nodaļas par enerģiju un izejvielām katra jauna brīvās tirdzniecības nolīguma (BTN) pilnvarojumā;
56. aicina Komisiju iekļaut Reģionu komiteju kā Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvi 2015. gada maijā izveidotajā augsta līmeņa grupā energoietilpīgo nozaru jautājumos, lai tādējādi nodrošinātu, ka jau pārstāvētie dalībnieki ņem vērā reģionālā un vietējā līmeņa intereses un potenciālu;

Papildu pasākumi ES tērauda nozares konkurētspējas nodrošināšanai

57. apstiprina, ka ES atbalsta programmas ieguldījumu veikšanai jaunā aprīkojumā, pētniecībā un attīstībā, kā arī prasmēs un tālākizglītībā var sniegt būtisku devumu, lai nodrošinātu konkurētspēju, ievērotu vides un klimata aizsardzības normas, kā arī darbinieku tiesības tērauda nozarē;
58. norāda uz Ogļu un tērauda pētniecības fonda (RFCS), Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu), kā arī Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) mērķiem, kas ļauj atbalstīt pētniecības un inovācijas projektus tērauda nozarē, tostarp izmantojot iespējamo savstarpējo sinerģiju un koordinējot rīcību. Tomēr norāda, ka ESIF iespējas tērauda nozarē ir visai ierobežotas, jo tirgus apstākļi pašreizējo zemo tērauda cenu dēļ nevar garantēt pienācīgus ienākumus no ieguldījumiem. Vērtīgu ieguldījumu, ņemot vērā stingros ES tērauda atbalsta režīmus, var sniegt arī sadarbība starp reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kam ir specifiskas ar tēraudu saistītas prioritātes;
59. norāda uz to, cik svarīgi ir publiskie ieguldījumi programmas “Apvārsnis 2020” līdzekļi Eiropas līmenī, lai tērauda rūpniecībā rosinātu progresīvas inovācijas un uzlabotu nozares vides efektivitāti un energoefektivitāti;
60. ņemot vērā īpatnības tērauda nozarē, kurā nepieciešama gan pētniecība, gan strukturāli pasākumi, pauž cerību, ka programmas “Apvārsnis 2020” pētniecības projektu izvērtēšanā lielāks punktu skaits tiks piešķirts projektiem, kuros ir paredzēta Eiropas partnerība un struktūrfondu izmantošana, lai tādējādi nodrošinātu efektīvāku integrāciju starp dažādām Eiropas programmām;

61. uzsver kvalifikācijas un nodarbinātības līmeņa saglabāšanas mērķi konkurētspējīgākas ES tērauda rūpniecības kontekstā un uzsver Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda (EGPF) nozīmi attiecībā uz sociālajiem papildu pasākumiem, kad rūpniecības pārstrukturēšanas situācijā iespējamas darbinieku atlaišanas, jo gadījumos, kad tiek atlaisti vairāk nekā 500 darba ņēmēji, kas strādā vienā uzņēmumā (tajā skaitā piegādātāji un pakārtotie uzņēmumi), vai arī vienā vai vairākos blakusesošos reģionos darbu zaudē daudzi vienas rūpniecības nozares darba ņēmēji, no šā fonda var saņemt līdz pat 60 % no to projektu izmaksām, kuri atlaistajiem darbiniekiem palīdz atrast jaunu darbu vai nodibināt savu uzņēmumu; tomēr pauž šaubas, vai 2014.–2020. gadam paredzētais maksimālais gada budžets 150 miljonu EUR apjomā būs pietiekams problēmu risināšanai;

62. uzsver, ka pieredzes un zināšanu tālāk nodošana jaunajai darbinieku paaudzei ES tērauda rūpniecībā jau ir ļoti nozīmīga, un ar mērķtiecīgiem pasākumiem izglītībā, apmācībā un tālākizglītībā būtu jāstiprina darbinieku prasmes un rūpnieciskā zinātība;

63. uzskata par nepieciešamu visās tērauda rūpniecības ražošanas vietās izveidot un turpināt attīstīt resursu ziņā efektīvas aprites ekonomikas sistēmas, lai ar blakusproduktu un pārstrādāta tērauda pastiprinātu izmantošanu varētu uzlabot rūpnīcu konkurētspēju; tas atbilst arī Komisijas rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku paredzētajam rūpnieciskās simbiozes noteikumam palielināt tērauda apstrādes rezultātā radušos atkritumu izmantošanu.

Briselē, 2016. gada 15. jūnijā

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA
